

Д О В І Д К А

про пам'ятні місця революційної та бойової слави міста

На підставі архівних документів, свідчень учасників революційного підпілля та Великої Вітчизняної війни встановлено:

І. Події, зв'язані з революційним минулим Буковини.

1. В будинку по вул. Гребінки, 13 довгий час проживав засновник комуністичного руху на Буковині Сергій Іванович Канюк, який там же випускав "Громаду" – першу на Буковині комуністичну газету на українській мові.

2. В будинку по вул. Леніна, 123 в листопаді 1919 року повстало біля 2000 солдат 13-го румунського полку, які заарештували офіцерів і з лозунгами "Хай живе вільна Буковина!", "Хай живе Радянська Росія!" вийшли на демонстрацію, але були роззброєні прибулими військовими частинами.

3. В локомотивному депо в жовтні 1920 року залізничники в знак солідарності з пролетаріатом Росії провели політичний страйк, який був придушений властями.

4. В будинку по вул. Волгоградській, 71 в березні 1926 року після провалу в комуністичному підпіллі було створено оргбюро буковинської організації Компартії Румунії.

5. На території деревообробного комбінату в 1939 році працювала підпільна партійна школа обкому партії.

6. В будинку по вул. Волгоградській, 5 в 1929-1930 роках знаходились ЦК і редакція газети "Борець" – органу революційної партії "Визволення".

7. В будинку по вул. Глібова, 8 довгий час проживав голова ЦК революційної партії "Визволення" Микола Іванович Ковальчук.

8. В 1932-1936 роках по вул. Волгоградській, 54 проживав один з керівників комсомольського підпілля, активний пропагандист революційних пісень Едуард Вагнер. За прокомуністичну пропаганду Вагнер був кинутий у в'язницю, а після тортур звіряче вбитий сігуранцею.

5. В боротьбі з фашистами вправ смертю хоробрих Герой Радянського Союзу Ян НЕЛЕСКА, який похований на кладовищі в Садгорі.
6. В березні 1944 року в боях за наше місто вчинив бойовий подвиг гв.ст.лейтенант ШКІЛЬ Василь Федорович, якому за це присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Загинув смертю героя від Берліном.
7. БІЛОДІД Володимир Сидорович - Герой Радянського Союзу, командував ІІЗ стрілецькою дивізією, яка визволяла міста і села Буковини. В районі Карпат загинув. Похований в центральному парку культури і відпочинку ім.Калініна.
8. Герой Радянського Союзу, генерал-майор БОБРОВ Федор Олександрович, командир 42 гвардійської стрілецької дивізії. Загинув в Карпатах. Похований в центральному парку культури і відпочинку ім.Калініна.
9. АЛЕКСЄЄВ Кирило Григорович - начальник прикордонної застави, бійці якої загинули, але ворога не пропустили.
10. СТЕПАНОВА Ольга Михайлівна - партизанська розвідниця неодноразово була в Чернівцях і загинула на Хотинщині.
11. Ст.Лейтенант Бахрушін, командир танкової роти в бою за місто знищив декілька танків, але був смертельно поранений, похований на Центральному кладовищі.
12. В боротьбі з фашистами загинули члени штабу Хотинської підпільної комсомольської організації Д.Галкін, В.Манченко, Д.Семенчук, А.Непомнящий, М.Солтанчук.
13. Указом президії Верховної Ради СРСР від 8 квітня 1944 року присвоєно ім'я "Чернівецьких":
 1. 64-й гвардійській танковій бригаді
 2. 27-й гвардійській мото-стрілецькій бригаді
 3. 362-му гвардійському самохідно-артилерійському полку
 4. 353-му винищувально-протитанковому полку
 5. 1664-му винищувально-протитанковому полку
 6. 270-му гвардійському мінометному полку
 7. 405-му гвардійському мінометному полку
 8. 79-му гвардійському мінометному полку
 9. 265-му гвардійському мінометному полку.
 10. 989-му нічному ближньобомбардувальному полку
 11. 597-му нічному ближньобомбардувальному полку
 12. 690-му нічному ближньобомбардувальному полку.

- 13. 41-му авіаційно-винищувальному полку
- 14. 267-му армійському інженерному полку
- 15. 15-му окремому мото-понтонному батальйону
- 16. 18-му окремому понтонному батальйону.

14. Указом Президії Верховної Ради СРСР від 8 квітня 1944 р. за відмінне виконання завдань командування по розгрому німецько-фашистських військ при звільненні Буковини нагороджені:

ОРДЕНОМ ЛЕНІНА

64 -та гвардійська Чернівецька танкова бригада.

ОРДЕНОМ СУВОРОВА

24-та Самаро-Ульяновська Залізна стрілецька дивізія.

ОРДЕНОМ ЧЕРВОНОГО ПРАПОРУ

163-а Київська стрілецька дивізія.

ОРДЕНОМ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

- 42-а стрілецька Прилуцька дивізія
- 133-а стрілецька дивізія
- 240 стрілецька дивізія
- 40-а гвардійська танкова бригада
- 44-а гв. танкова бригада
- 45-а гв. танкова бригада
- 47-а гв. мото-стрілецька бригада
- 8-й зенітний артилерійський полк
- 1063-й артилерійський полк
- 362-й гвардійський самоходно-артилерійський полк
- 848-й зенітний артилерійський полк
- 797-й зенітний артилерійський полк
- 978-й зенітний артилерійський полк.

15. Указами президії Верховної Ради СРСР від 24 і 26 квітня 1944 р. за бойові подвиги при звільненні Радянської Буковини присвоєно звання Героя Радянського Союзу:

- 1. АДУШКІНУ - командир танкового батальйону 64-ї
Івану Прокоповичу Чернівецької танкової бригади.

2. БОБРОВУ Федору Олександровичу - генерал - майору - командирі 42-ї гвардійської стрілецької дивізії.
3. БОЙКО Івану Никифоровичу - командирі 64-ї гв. Чернівецької танкової бригади.
4. БОЙКО Дмитрію Дмитровичу - командирі 759 стр.полку
5. БОГДАНЕНКО Григорію Івановичу - командирі танка 45-ї танкової бригади
6. КАРЛОВУ Федору Васильовичу - командирі 163-ї стрілецької дивізії
7. КОЛЕНДЮК Івану Хрисанфовичу - командирі взводу розвідки 20-ї мото-стрілецької бригади
8. КАРЮКИНУ Геннадію Петровичу - командирі танкової роти 45-ї гв. танкової бригади
9. КРИВЕНКО Федору Пимоновичу - командирі танкового взводу 45-ї танкової бригади
10. КОЧЕРОВУ Василю Григоровичу - командирі відділення розвідки 20-ї мотострілецької бригади.
11. КОРОЛЬКОВУ Івану Федоровичу - розвіднику 21-ї мотострілецької бригади
12. СИНІЩИНУ Олександрію Павловичу - розвіднику 20-ї мотострілецької бригади
13. УСТИМЕНКО Степану Яковлевичу - командирі розвідувальної роти 20-ї мотострілецької бригади
14. ХУДЯКОВУ Олександрію Олексійовичу - командирі танку 45-ї танкової бригади
15. ЧУГУНІНУ Михайлу Васильовичу - командирі взводу 45-ї танкової бригади
16. ШКІЛЬ Василю Федоровичу - командирі роти 64 танкової бригади

ЗАВ. ВІДДІЛОМ ПРОПАГАНДИ І АГІТАЦІЇ
ЧЕРНІВЕЦЬКОГО МІСЬКОМУ КП УКРАЇНИ *Роман* К.ПАВЕЛЬЧУК.-

ВІДПОВ.СЕКРЕТАР МІСЬКОЇ РАДИ
ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ

М. Беженар

М. БЕЖЕНАР.

Згідно з друком: (на 4 арс.)

Підстава: ф. 17-2, оп. 5, сер. 64, арк. 17, 20, 21, 22.

Директор департаменту
Чернівецької області

Д. Д. Мисундук